

Case: Ijoen Raasakan vanhaa luonnonuomaa kehitetään paikallisella yhteistyöllä

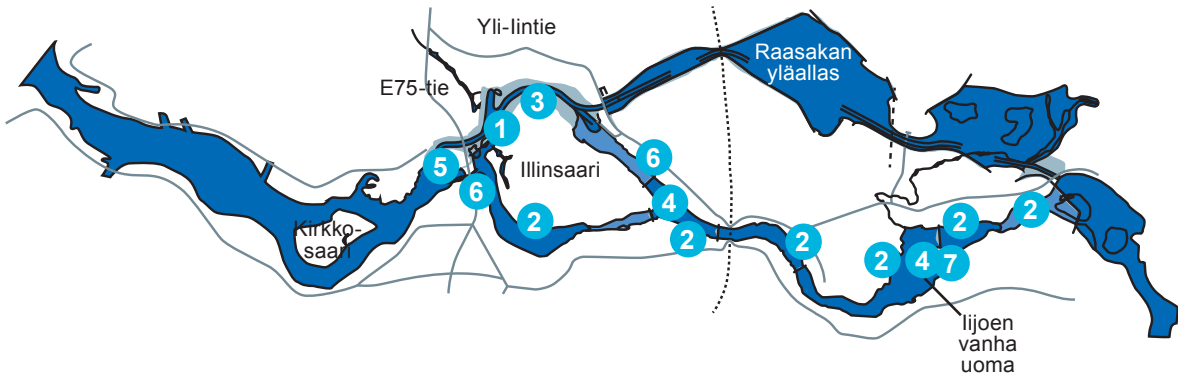
Ijoen Raasakan vanhaa uomaa kehitetään kalan nousun ja virkistyskäytön edistämiseksi lin kunnan, Pohjolan Voiman vesivoimayhtiö PVO-Vesivoima Oy:n ja Etelä- ja Pohjois-lin jakokuntien yhteisessä hankekokonaisuudessa vuosina 2017–2021. Tavoitteena on parantaa paikallisella yhteistyöllä Raasakan vanhan joenuoman virtaamaolosuhteita ja veden laatua, toteuttaa vaelluskalojen sekä nahkiaisten nousua ja lisääntymistä edistäviä toimia sekä kehittää vesistöalueen hoitoa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Osana kokonaisuutta PVO-Vesivoima juoksuttaa kesäisin yhteisesti sovitun uuden ympäristövirtaaman mukaisesti Raasakan säännöstelypadolta joen vanhaan uomaan lisävettä kalojen nousun ja virkistyskäytön parantamiseksi. Lisävesi voidaan ohjata joen vanhan uoman Uiskarin kalatielle, jonka toiminnasta vastaavat jakokunnat. Myös veden laadun seuranta kehitetään ja tarkkailua lisätään.

Kalojen ja nahkiaisten nousua ja luonnollista lisääntymistä edistetään myös muilla käytännön toimilla. Toimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi Uiskarin kalatien kunnostus, luonnonuoman ja kalatien lisävesitys, virrankehitin ja kulku-ura kalojen nousun edistämiseksi, kalatielle sijoitettu kalalakuri ja videoseuranta, kalastuksen seuranta, kutualueiden kunnostukset lisäsoaraistuksilla sekä kesäsiikojen kasvatuskokeilut.

Vesistöalueen hoitotoimenpiteitä ja virkistyskäytön mahdollisuuksia lisätään ja laajennetaan. Käytännön toimia suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä hankkeen osapuolten ja paikallisten toimijoiden kanssa, ja myös paikallisilla asukkailla ja kyläyhdistyksillä on mahdollisuus osallistua. Toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa uimarantojen kunnostus ja veden virtauksen parantaminen, maiseman hoito, ruoppaus ja kasvien niitto, Illinsaaren ranta-alueen kunnostus, Raasakkasaaren laavu- ja nuotiopaikka sekä hiihdon ja moottorikelkkailun edellyttämät muutokset talven virkistysreitteihin.

Lisätietoa:
Aaro Horsma
ympäristöpäällikkö
PVO-Vesivoima Oy
puh. 050 3038 661

- 1 Vihkosaaren uimarannan veden virtausta parannetaan
- 2 Uimarantoja kunnostetaan
- 3 Hiihto- ja moottorikelkkailureiteille raivataan tilaa
- 4 Kortteikon niittoa: Paason suvanto, Rautatiesillan yläpuolinen allas ja Uiskarin sekä Illinhaaran yläpuolinen allas
- 5 Hautausmaan saaren eteläisivua raivataan
- 6 Uiskarin ja Puodinkosken kalatien kehittäminen
- 7 Raasakkasaaren laavu- ja nuotiopaikka

Yhteistyötä vaelluskalojen palauttamiseksi

Case: Ijoen vaelluskalahanke 2020–2022

Ijoen vaelluskalahankkeessa 2020–2022 rakennetaan lohikalojen vaelluspoikasten eli smolttien alasvaellusväylä ja kiinniottolaite Haapakoskelle, seurataan ja ylisiirretään merilohia ja -taimenia, istutetaan pienpoikasia ja edistetään Raasakan kalatietä.

Ijoen ylimmän voimalaitoksen **Haapakosken alasvaellusreitti** koostuu syksyllä 2021 valmistuvasta alasvaellusväylästä ja vuonna 2019 asennetusta ohjausaidasta, jotka mahdollistavat smolttien vaelluksen alavirtaan. Luonnonvarakeskus tutkii reitin toimivuutta osana Sateenvarjo III -hanketta.

Ijoen alimmalle voimalaitokselle **Raasakkaan on suunniteltu kalatie**, joka avaisi vaellusyhteyden voimalaitoksen ohi. Älykkäitä ratkaisuja hyödyntävän kalatien ovat suunnitelleet Suomen parhaat asiantuntijat. Kalatien yhteyteen rakennettava kiinniottolaitteisto mahdollistaisi ylisiirrot yläjuoksun lisääntymisalueille. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi joulukuussa 2020 kalatielle vesitalousluvut, joita PVO-Vesivoima ja Metsähallitus olivat hakeneet maaliskuussa 2017. Lupien valituskäsittely on kesken.

Ijoen vaelluskalahanketta 2020–2022 toteuttavat PVO-Vesivoima Oy, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset, maa- ja metsätalousministeriö, alueen kuntia, Ijoen kalatalousalue, Metsähallitus ja Luonnonvarakeskus. Hankkeen hallinnoija on Pohjois-Pohjanmaan liitto. Hanke on saanut rahoitusta maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmasta, jossa parannetaan vaelluskalojen elinolosuhteita ja pyritään palauttamaan vaelluskalakantojen luontaista lisääntymistä Suomen virtavesissä. Hanke on jatkoa aiemmalle Ijoen vaelluskalakärkihankkeelle.

Lisätietoa:
Jyrki Salo
ympäristöasiantuntija
PVO-Vesivoima Oy
jyrki.salo@pvo.fi
puh. 050 3058 299

Case: Irnin- ja Kostonjoen juoksutuskäytäntöjä kehitetään yhteistyössä ympäristölle suotuisammiksi

Ijoen latvavesillä Taivalkosken kunnan alueella virtaavan Irninjoen juoksutuskäytäntöjä kehitetään yhteistyössä viranomaisten ja kunnan kanssa. Kesällä 2017 solmitussa yhteistyösopimuksessa sovittiin ympärivuotisesta ympäristövirtaamasta Irninjokeen. Sopimus virallisti vuodesta 2014 noudatetun, yhteisesti sovitun käytännön.

Lisäksi sovittiin uusien kutualueiden kunnostamisesta ja toimenpiteiden tuloksellisuuden seurannasta. Säännösteltyjen jokien virtaamien kehittäminen edistää kalakantojen elinolosuhteita ja joen virkistyskäyttöä sekä Irninjoen vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Syksyllä 2017 PVO-Vesivoima rakensi Irninjoen virta-alueille harjukselle ja taimenelle soveltuvia kutualueita Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kunnostuskartoituksen pohjalta. Kutualueiden pysyvyyttä kunnostusalueilla sekä kalojen tiheyttä ja saaliita seurataan.

Vuosina 2017–2019 Irninjokeen juoksutettiin vettä kevättulvan aikana vähintään 2 m³/s ja muuna aikana vähintään 4 m³/s. Vuodesta 2020 alkaen kevätaikainen juoksutus on 3,5 m³/s. Samalla otetaan huomioon myös yläpuolisen Irnijärven tilan ja virkistyskäytön kannalta aiemmin sovitut suositukset ja säännöstelylupaehdot.

Vastaava sopimus Ijoen latvavesien toiseen säännöstelyjärveen liittyvän Kostonjoen ympärivuotisesta ympäristövirtaamasta solmittiin alkuvuonna 2018. Vuoteen 2022 ulottuva sopimus vahvistaa samoin jo aiemmin noudatetun käytännön.

Irnin- ja Kostonjoen säännöstelyn kehittämisen yhteistyösopimuksissa ovat mukana Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Taivalkosken kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, Taivalkosken kunta ja PVO-Vesivoima.

Lisätietoa:
Jyrki Salo
ympäristöasiantuntija
PVO-Vesivoima Oy
jyrki.salo@pvo.fi
puh. 050 3058 299

